

Програмите за пренатален скрининг и диагностика обикновено се легитимират като здравни услуги, утвърждаващи репродуктивната автономия и правото на информирано решение. Наред с това те обеща-ват здрави деца, щастливи семейства и общества, освободени поне от едно финансово „бреме“. Нормализирането на тези практики обаче има и редица широко обсъждани странични ефекти: утвърждаването на определен тип решение „кой живот (не) си заслужава да бъде живян“, произтичащото от това моделиране на нагласите към и готовността за социална подкрепа на страдащите от генетични заболявания и трансформирането на социално санкционирани представи за „отговорно“ майчинство и родителство. Тази книга предлага дискусия върху тези две лица на пренаталната диагностика и селективния аборт, изследвай-ки най-вече живота на тези практики в България.

ПРЕНАТАЛНА ДИАГНОСТИКА И БИОПОЛИТИКА В БЪЛГАРИЯ

Ина Димитрова

ПРЕНАТАЛНА ДИАГНОСТИКА И БИОПОЛИТИКА В БЪЛГАРИЯ

Ина Димитрова

Ина Димитрова

**ПРЕНАТАЛНА ДИАГНОСТИКА
И БИОПОЛИТИКА В БЪЛГАРИЯ**

София, 2012

Рецензенти

доц. д-р Светлана Събева

проф. д.ф.н. Стилиян Йотов

доц. д-р Иван Чалъков

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на „Изток-Запад“.

© Ина Димитрова, автор, 2012

© Издателство „Изток-Запад“, 2012

ISBN 978-954-321-125-8

Ина Димитрова

**ПРЕНАТАЛНА ДИАГНОСТИКА
И БИОПОЛИТИКА В БЪЛГАРИЯ**

Съдържание

Благодарности	7

Увод / 11

Критическа биоетика?	21
Емпирична основа и структура.....	24
Използвана литература.....	27

Първа глава

Пренатална диагностика, селективен аборт и технологии на себе си / 31

I. Пренаталната диагностика и селективния аборт: щрих към техническата история на превенцията.....	34
II. Критика на пренаталната диагностика и селективния аборт.....	41
III. Селективен аборт и родителски дълг	50
Използвана литература.....	69

Втора глава

Рутинната работа по прокарване на граници в генетичното консултиране / 75

I. Теоретична рамка	77
II. Генетичното консултиране като политически акт	81
III. Генетично консултиране в България: щрихи към локалния профил	89
Използвана литература.....	100

Трета глава

Българска биополитика / 103

I. Пренатална диагностика в социалистическа България: грижа и надежда.....	103

II. Инициативата на Националната генетична лаборатория за профилактика на генетичните заболявания	117
III. Икономическият аргумент	130
IV. Нагласи сред специалистите по медицинска генетика в България	140
V. От другата страна: нагласи сред майки на деца с редки заболявания и възрастни пациенти	155
Използвана литература.....	165

Четвърта глава

Генетично гражданство: топографии на надеждата и страданието / 171

I. Трансформации в производство на знание и научното гражданство	174
II. Генетичният гражданин	181
III. „Да отречем това, което сме“ или за измеренията на отказа от генетично гражданство	185
IV. Българско генетично гражданство: контури	189
Използвана литература.....	200

Пета глава

Отговорност и репродуктивна свобода / 205

I. Асистирана репродукция и нанасяне на вреда	207
II. Легитимационен режим на асистираната репродукция в България: акценти	213
III. Пациентски стратегии: заключителни думи.....	223
Използвана литература.....	225

Приложение / 231